

26 Μαΐου, 1989

(ΜΑΛΑΧΤΟΣ, ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ, ΑΡΤΕΜΙΔΗΣ, Δ.Δ.)

ΓΕΝΙΚΟΣ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ,

Εφεσείων,

v.

ΙΩΑΝΝΑΣ ΧΑΤΖΗΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ,

Εφεσίβλητης.

(Ποινική Έφεση Αρ. 5053).

5 Αθωωτική δικαστική απόφαση — Πρόκληση θανάτου κατά παράβαση του άρθρου 210 του Ποινικού Κώδικα, Κεφ. 154 — Έλλειψη ευρημάτων σχετικά με τα στοιχεία, που σύμφωνα με τον πρωτόδικο Δικαστή δεν είχαν αποδειχθεί, ώστε να δικαιολογείται κλήση της κατηγορουμένης σε υπεράσπιση — Χαρακτηρισμός ως «αντιφατικής μαρτυρίας» της διαφοράς μεταξύ της καταθέσεως της κατηγορουμένης στην αστυνομία και της λοιπής μαρτυρίας — Αποτελεί εσφαλμένη καθοδήγηση, γιατί η προσκόμιση της καταθέσεως έγινε για να δοθεί 10 ολοκληρωμένη εικόνα για την υπόθεση και δεν εξυπακούει αποδοχή του περιεχομένου της από την κατηγορούσα αρχή — Διαταγή επανεκδικάσεως της υποθέσεως.

15 Απόδειξη — Προσκόμιση ως μαρτυρίας καταθέσεως της κατηγορουμένης στην αστυνομία — Δεν εξυπακούει υιοθεσία του περιεχομένου της — Ο χαρακτηρισμός της αντιθέσεως της καταθέσεως με την λοιπή μαρτυρία ως αντιφατικής μαρτυρίας «αποτελεί εσφαλμένη καθοδήγηση».

20 Πρόκληση θανάτου κατά παράβαση του άρθρου 210 του Ποινικού Κώδικα, Κεφ. 154 — Τα στοιχεία του εγκλήματος — Επιδοκιμασία της αποφάσεως της πλειοψηφίας στην υπόθεση Γαβαλάς v. Δημοκρατία (1985) 2 Α.Α.Δ. 114.

25 Οι νομικές αρχές που εφάρμοσε το Ανώτατο Δικαστήριο στην υπόθεση αυτή, φαίνονται από τις πιο πάνω περιληπτικές σημειώσεις.

Η έφεση γίνεται δεκτή.

Αναφερόμενες αποφάσεις:

Gavalas v. Republic (1985) 2 C.L.R. 114.*Charalambous v. Republic* (1985) 2 C.L.R. 297.

Έφεση εναντίον αθώωσης.

Έφεση από τον Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας εναντίον της απόφασης του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λάρνακας (Αν. Επ. Δικ. Λαούτας) ημερομηνίας 24 Σεπτεμβρίου, 1988 με την οποία η κατηγορουμένη αθώωθηκε από την κατηγορία προκλήσεως θανάτου λόγω ελλείψεως προφυλάξεως που δεν αναγόταν σε υπαίτιο αμέλεια και δίχως πρόθεση κατά παράβαση του άρθρου 210 του Ποινικού Κώδικα, Κεφ. 154.

Μ. Τριανταφυλλίδης, Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας με Λ. Κουρσουμπά (Κα) και Τ. Πολυχρονίδου (Δ/δα), για την εφεσείουσα.

Ν. Πελίδης, για την εφεσίβλητο.

ΜΑΛΑΧΤΟΣ Δ.: Την απόφαση του Δικαστηρίου θα δώσει ο Δικαστής κ. Χρ. Αρτεμίδης.

ΑΡΤΕΜΙΔΗΣ Δ.: Η κατηγορουμένη, βάσει του αρχικού κατηγορητηρίου όπως καταχωρίστηκε στο Επαρχιακό Δικαστήριο Λάρνακας, αντιμετώπιζε την κατηγορία της προκλήσεως θανάτου στον Αλέξη Ζακχαίου, λόγω ελλείψεως προφυλάξεως που δεν αναγόταν σε υπαίτιο αμέλεια και δίχως πρόθεση, κατά παράβαση του άρθρου 210 του Ποινικού Κώδικα, Κεφ. 154. Το Πρωτόδικο Δικαστήριο, προχώρησε στην ακρόαση της υπόθεσης στις 12, 13 και 14 Σεπτεμβρίου 1988. Όταν τέλειωσε η μαρτυρία που προσήχθη από την Κατηγορούσα Αρχή ο δικηγόρος της κατηγορουμένης υπέβαλε, βάσει των προνοιών του άρθρου 74(1)(β) του περί Ποινικής Δικονομίας Νόμου, Κεφ. 155, πως δεν απεδείχθη εκ πρώτης όψεως υπόθεση εναντίον της επαρκώς ώστε να κληθεί να προβάλει την υπεράσπισή της. Το Δικαστήριο εξέδωσε την απόφαση του πάνω στην εισήγηση του δικηγόρου της Κατηγορουμένης στις 16 Σεπτεμβρίου 1988. Το Δικαστήριο απεδέχθη την εισήγηση του δικηγόρου της κατηγορουμένης με αποτέλεσμα να την απαλλάξει και αθώώσει από την κατηγορία που αντιμετώπιζε. Το Δικαστήριο όμως, ενεργώντας προφανώς βάσει του άρθρου 83 του περί Ποινικής Δικονομίας Νόμου, πρόσθεσε

νέα κατηγορία στο αρχικό κατηγορητήριο για αμελή οδήγηση κατά παράβαση των άρθρων 8 και 19 (1)(4) του περι Μηχανοκινήτων Οχημάτων και Τροχαίας Κινήσεως Νόμου, 86/72. Η κατηγορουμένη με δήλωση της από το εδώλιο υιοθέτησε το περιεχόμενο της κατάθεσης της, τεκμήριο 3, που έδωσε στην αστυνομία. Το Δικαστήριο θρήκε ένοχη την κατηγορουμένη και της επέβαλε ποινή προστίμου £35.

Ο Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας εφεισιβάλλει την απόφαση του πρωτόδικου δικαστή και ζητεί από το Ανώτατο Δικαστήριο δυο θεραπείες:

(α) Επανεκδίκαση της υπόθεσης με βάση το κατηγορητήριο που καταχώρησε αρχικά η Κατηγορούσα Αρχή, γιατί εσφαλμένα το εκδικάσαν Δικαστήριο δεν κάλεσε την κατηγορουμένη να προβάλει την υπεράσπισή της, και

(β) Η ποινή που επεβλήθη από το Δικαστήριο για την κατηγορία αμελούς οδήγησης είναι έκδηλα ανεπαρκής και επομένως το Ανώτατο Δικαστήριο πρέπει να επέμβει για την αύξησει.

Τα γεγονότα της υπόθεσης, στα οποία αναφερόμεθα για τους σκοπούς της παρούσας έφεσης μόνο, είναι σε ομία τα εξής:

Στις 16 Μαΐου 1987 η κατηγορουμένη οδηγούσε το αυτοκίνητο του συζύγου της, RA 570, στη Λεωφόρο Αρτέμιδος, τη γνωστή οδό που οδηγεί από το γήπεδο ΓΣΖ στο αεροδρόμιο Λάρνακας. Η λεωφόρος χωρίζεται σε 4 λωρίδες, δυο για την τροχαία κίνηση προς το αεροδρόμιο και δυο γι' αυτή της αντίθετης κατεύθυνσης. Η κατηγορουμένη, που οδηγούσε προς την κατεύθυνση του αεροδρομίου, σταμάτησε σε ένα ζαχαροπλαστείο, στην αριστερή πλευρά του δρόμου σε σχέση με την πορεία της, για να πάρει γλυκά. Όταν μπήκε στο αυτοκίνητο της για να πάει στον προορισμό της οδήγησε διαγώνια προς τα δεξιά της λεωφόρου, μπαίνοντας έτσι στη δεύτερη λωρίδα της πορείας που οδηγούσε. Την ίδια ώρα και από πίσω, ερχόταν από την ίδια κατεύθυνση το θύμα Αλέξης Ζακχαίος με τη μοτοσυκλέτα του, πάνω στην οποία είχε ως συνεπιβάτιδα μια φίλη του. Επειδή η ελεύθερη πορεία του είχε ανακοπεί από το αυτοκίνητο της κατηγορουμένης, το θύμα συγκρούστηκε με

αυτό. Ο ίδιος βρήκε ακαριαίο το θάνατο. Το σημείο συγκρούσεως όπως τοποθετήθηκε από την αστυνομία στο σχεδιαγράφημα, τεκμήριο 1, και με το οποίο συμφώνησε η κατηγορουμένη, είναι τέσσερα πόδια από τη νοητή διαχωριστική γραμμή της δεξιάς πλευράς της δεύτερης λωρίδας του δρόμου. Μετά τη νοητή γραμμή, που ενώνει τις νησίδες της λεωφόρου, είναι οι δυο λωρίδες τροχαίας κίνησης από το αεροδρόμιο προς το ΓΣΖ. 5

Ο πρωτόδικος δικαστής αφού παρέθεσε τη μαρτυρία που είχε ενώπιον του, προφορική και πραγματική, και τα στοιχεία του αδικήματος, όπως προβλέπονται στο άρθρο 210, έκαμε μεταξύ άλλων, και αναφορά στην απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου Άγγελος Γαβαλάς ν. Αστυνομίας (1985) 2 Α.Α.Δ. 114, και κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η προσαχθείσα μαρτυρία δεν αποδεικνυε εκ πρώτης όψεως υπόθεση εναντίον της κατηγορουμένης γιατί δεν στοιχειοθετήθηκε με επαρκές αποδεικτικό υλικό ο βαθμός της αμέλειας που απαιτεί η διάταξη. 10 15

Εξετάσαμε με προσοχή την απόφαση του πρωτόδικου δικαστή πάνω στο ζήτημα αυτό και επεσημάναμε αμέσως ουσιώδη λάθη τα οποία υπέδειξε και ο Έντιμος Γενικός Εισαγγελέας στην αγόρευσή του. Ο πρωτόδικος δικαστής παραθέτει στην απόφασή του μόνο τη μαρτυρία και τις νομικές αρχές που ισχύουν στην εφαρμογή του άρθρου 210, αλλά δεν κάμνει ευρήματα για να καταδείξει ποια στοιχεία κατά τη γνώμη του δεν είχαν αποδειχθεί επαρκώς σ' εκείνο το στάδιο ώστε να μην κληθεί η κατηγορουμένη να παρουσιάσει την υπεράσπισή της. Πιο συγκεκριμένα, αναφέρει ο δικαστής πως αφού εξήτασε τη μαρτυρία κατέληξε στο συμπέρασμα ότι δεν αποδείχτηκε ο βαθμός εκείνης της αμέλειας που χρειάζεται για να στοιχειοθετηθεί το αδίκημα που προνοείται στο άρθρο 210. Δεν κάμνει όμως καμιά αναφορά στα γεγονότα της υπόθεσης, τον τρόπο οδήγησης δηλαδή της κατηγορουμένης, για να υποδείξει την πράξη που κατά τη γνώμη του δεν αποτελούσε αμέλεια βάσει των προνοιών του άρθρου 210. Ενδεικτική της εσφαλμένης καθοδήγησης του δικαστή αναφορικά με την ανάλυση της μαρτυρία, είναι η σύγκριση που έκαμε της κατάθεσης που έδωσε η κατηγορουμένη στην αστυνομία, η οποία και προσκομίστηκε ως τεκμήριο από την Κατηγορούσα Αρχή, με την υπόλοιπη μαρτυρία για να την σχολιάσει ως αντιφατι- 20 25 30 35 40

- κή. Η διαφορά της μαρτυρίας, εάν υπήρξε, μεταξύ της γραπτής κατάθεσης της κατηγορουμένης και του υπόλοιπου αποδεικτικού υλικού της Κατηγορούσας Αρχής δεν μπορούσε να χαρακτηριστεί ως αντιφατική. Η αστυνομία
- 5 προσκόμισε τη γραπτή κατάθεση της κατηγορουμένης στο Δικαστήριο για να παρουσιάσει, όπως ήταν το καθήκο της, ολοκληρωμένη εικόνα της υπόθεσης, δίχως να σημαίνει πως υιοθετούσε το περιεχόμενο της κατάθεσης. Το εύρημα
- 10 σοβαρή παρατυπία, είχε επομένως το ανάλογο αποτέλεσμα στην απόφαση του, να μην καλέσει την κατηγορουμένη να προβάλει την υπεράσπισή της.

- Ο Γενικός Εισαγγελέας εισηγήθηκε ότι η απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου στην υπόθεση *Γαβαλά ν. Αστυνομίας*, που αναφέρεται πιο πάνω, θέτει ορθά τις νομικές
- 15 αρχές που ισχύουν στην εφαρμογή του άρθρου 210. Ειδικότερα, ο Γενικός Εισαγγελέας είπε πως οι αποφάσεις της πλειοψηφίας στην υπόθεση των Δικαστών Πική και Κούρρη, που στην ουσία υιοθετούν την ίδια αρχή, ευθυγραμμίζουν τη νομολογία πάνω στο ζήτημα. Συμφωνούμε με την
- 20 άποψη αυτή και προχωρούμε να κάμουμε συνοπτική αναφορά στις αρχές που περιέχονται στην απόφαση αυτή. Οι δικαστές Κούρρης και Πικής επεσήμαναν πως τα στοιχεία του αδικήματος που δημιουργούνται με το άρθρο 210
- 25 περιέχονται στις ίδιες τις διατάξεις του. Στη σελίδα 125 ο δικαστής Πικής λέγει πως η αμέλεια, η έλλειψη προφύλαξης ή και τα δυο, που είναι απαραίτητα για τη στοιχειοθέτηση του αδικήματος καθορίζονται επακριβώς στο ίδιο το άρθρο του Νόμου. Ο Νόμος καθιστά αδίκημα την πρό-
- 30 κληση θανάτου λόγω ελλείψεως προφύλαξεως ή απροσέκτου πράξεως, υπό την αίρεση, όπως το ίδιο το άρθρο ορίζει, ότι η πράξη αυτή δεν ανάγεται σε «υπαίτιο αμέλεια», όρος που είναι παγκοίνως αποδεκτό ότι εμπεριέχει την
- 35 έννοια της απερισκεψίας. Στη σελίδα 129 ο ίδιος δικαστής αναφέρει πως πρέπει να σημειωθεί ότι το άρθρο 210 δεν θεσπίστηκε με αποκλειστικό σκοπό να καταστήσει ποινικό αδίκημα την αμέλεια στην οδήγηση, αλλά κάθε αμελή πράξη αποτέλεσμα της οποίας είναι η πρόκληση θανάτου. Η σύγκριση επομένως της ειδοποιού διαφοράς της αμέ-
- 40 λειας που προνοείται στο άρθρο 210 του Ποινικού Κώδικα και του άρθρου 8 του περι Μηχανοκινήτων Οχημάτων και Τροχαίας Κίνησης Νόμου 86/72 δεν βοηθά στον καθορισμό

του ένοχου νοητικού στοιχείου που απαιτείται από το άρθρο 210.

Ενώ ο πρωτόδικος δικαστής έκαμε αναφορά στην υπόθεση *Γαβαλά*, εν τούτοις καθοδηγήθηκε εσφαλμένα στην εφαρμογή των νομικών αρχών που αναφέρονται σ' αυτή καθώς επίσης και στην υπαγωγή του αποδεικτικού υλικού που είχε ενώπιον του σ' αυτές.

Μας έχει προβληματίσει το ζήτημα της εξέτασης της ποιότητος του προστίμου που επέβαλε το Δικαστήριο στην κατηγορία που προσετέθη, βάσει του άρθρου 8 του περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων και Τροχαίας Κινήσεως Νόμου 86/72, για να αποφύγουμε να διατάξουμε επανεκδίκαση της υπόθεσης. Θεωρήσαμε όμως τις αρχές δικαίου, που θίγουμε πιο πάνω, πολύ σοβαρές και επομένως η δικαιοσύνη θα εξυπηρετείτο ορθότερα αν διατασσόταν η επανεκδίκαση της υπόθεσης βάσει του αρχικού κατηγορητηρίου που καταχώρισε η Κατηγορούσα Αρχή. Στην απόφασή μας αυτή λάβαμε υπόψη τα κριτήρια που περιέχονται στη νομολογία του Ανωτάτου Δικαστηρίου. (Δες *Χαραλάμπους υ. Δημοκρατίας* (1985) 2 Α.Α.Δ. 297). Κατ' ακολουθία, και βάσει των προνοιών του άρθρου 145(3)(ii) του περί Ποινικής Δικονομίας Νόμου και του άρθρου 25(3) του περί Απονομής της Δικαιοσύνης Νόμου (14/60) διατάσσεται επανεκδίκαση της υπόθεσης πάνω στο αρχικό κατηγορητήριο που καταχώρησε η Κατηγορούσα Αρχή, και από άλλο θέβαιο δικαστή. Η κρίση του δικαστή που θα επιληφθεί της υπόθεσης θα πρέπει να παραμείνει βεβαίως ανεπηρέαστη από όσα έχουν ειπωθεί για τους σκοπούς αυτής της απόφασης. Η καταδίκη πάνω στην κατηγορία, που πρόσθεσε το Δικαστήριο, ακυρώνεται.

Η Έφεση επιτρέπεται. Διαταγή για επανεκδίκαση.